

IV. RECENZJE

WOJCIECH WYDMAŃSKI

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie,

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska

Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw,

University of Silesia in Katowice, Poland

e-mail: wojciechw1998@interia.pl

<https://orcid.org/0000-0002-9619-5062>

Z dziejów arbitrażu*

**Mikaël Schinazi, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*,
Cambridge Studies in International and Comparative Law, nr 163,
Cambridge University Press, Cambridge 2021, ss. 400**

Historia arbitrażu, jednej z alternatywnych (pozasądowych) metod rozwiązywania sporów, nie cieszy się zbyt wielkim zainteresowaniem badaczy. Problem ten dotyczy każdej dziedziny arbitrażu, tj. arbitrażu między państwami, arbitrażu inwestycyjnego czy arbitrażu handlowego. Nie inaczej jest ze szczególnym rodzajem tego ostatniego, czyli międzynarodowym arbitrażem handlowym, rozumianym jako metoda rozwiązywania sporu między stronami z różnych państw przez sąd arbitrażowy¹. Publikacji na temat dziejów międzynarodowego arbitrażu jest zaskakująco mało, zarówno w literaturze polskiej, jak i zagranicznej. Większość opracowań dotyczących historii arbitrażu stanowią drobne publikacje, często będące jedynie

* Praca naukowa dofinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Perły Nauki”, nr projektu PN/01/0259/2022, kwota dofinansowania 196 020,00 zł, całkowita wartość projektu 196 020,00 zł.

¹ A. Szumański (red.), *System Prawa Handlowego*, t. 8: *Arbitraż handlowy*, Warszawa 2015, s. 77.

wstępem do większych opracowań poświęconych dogmatycznym zagadnieniom arbitrażu².

Z uwagi na tak dużą lukę badawczą na wyróżnienie zasługuje dzieło Mikaëla Schinaziego *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, wydane przez wydawnictwo Cambridge University Press w ramach serii „Cambridge Studies in International and Comparative Law”. Praca doczekała się już kilku recenzji³. Omawiana książka stanowi zmodyfikowaną wersję rozprawy doktorskiej autora przygotowanej pod kierunkiem profesorów Emmanuela Gaillarda i Mikhaïla Xifarasa z Institut d’Études Politiques de Paris (Sciences Po). Warto zwrócić uwagę na osobę autora. Mikaël Schinazi jest prawnikiem zajmującym się międzynarodowym rozstrzyganiem sporów i wykładowcą wizytującym w Sciences Po Law School w Paryżu, gdzie uzyskał tytuł doktora w dziedzinie nauk prawnych. Jest członkiem Izby Adwokackiej w Nowym Jorku, ma tytuł licencjata (*magna cum laude*) uzyskany na Uniwersytecie Harvarda, tytuł LLB uzyskany na Uniwersytecie w Cambridge (John Eliot Scholar), tytuł LLM uzyskany w Columbia Law School (Harlan Fiske Stone Scholar) oraz tytuł LLB uzyskany na Uniwersytecie w Cambridge (John Eliot Scholar). Bez wątpienia autor posiada ogromną wiedzę i doświadczenie w dziedzinie międzynarodowego arbitrażu, zarówno jako uczony, jak i adwokat⁴.

Książka jest podzielona na jedenaście rozdziałów, zgrupowanych, z wyjątkiem pierwszego dotyczącego zagadnień wprowadzających, w trzech częściach. Pierwszy rozdział zawiera ogólne wprowadzenie, w ramach którego autor wyjaśnił podstawowe terminy, określił zakres i cel pracy, zaprezentował metodologię i źródła oraz wyjaśnił, dlaczego zdecydował się podjąć badania nad dziejami międzynarodowego arbitrażu handlowego. Jak sam przyznaje: „Why international commercial arbitration? One might ask. Because its history, as this introduction has tried to show, has not yet been fully explored or written. But also because through international commercial arbitration jurists can contemplate a number fundamental questions, such as the nature and function of law and its place in a globalized world”⁵.

Pierwsza część składa się z trzech rozdziałów. Początkowy (rozdział II) dotyczy kwestii metodologicznych oraz stanu wiedzy na temat historii międzynarodowego

² L. Mustill, *The History of International Commercial Arbitration. A Sketch* [w:] L.W. Newman, R.D. Hill (red.), *The Leading Arbitrators’s Guide to International Arbitration*, New York 2008.

³ R. Berkeley, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „The Australian Year Book of International Law Online” 2024, vol. 41, s. 364–373; D.A. Desierto, *Mikael Schinazi, The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „The American Review of International Arbitration” 2023, t. 33, s. 180–186; J.K. Sharpe, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „ICSID Review – Foreign Investment Law Journal” 2023, t. 38, nr 2, s. 490–496.

⁴ <https://www.cambridge.org/it/universitypress/subjects/law/international-trade-law/three-ages-international-commercial-arbitration?format=HB> [dostęp: 1.09.2024].

⁵ M. Schinazi, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, Cambridge Studies in International and Comparative Law, nr 163, Cambridge 2021, s. 27.

arbitrażu handlowego. Drugi (rozdział III) poświęcony jest genealogii międzynarodowego arbitrażu handlowego. Autor przedstawił w nim, jak zaczęło kształtować się to, co należy określać jako arbitraż handlowy o charakterze transgranicznym. Co ważne, autor ukazał różnicę w arbitrażu pomiędzy państwami i pomiędzy podmiotami prywatnymi. Zwrócił uwagę na rozwój arbitrażu w poszczególnych państwach tj. w Wielkiej Brytanii, Francji i USA. Podkreślił przy tym, jaką rolę odgrywały organizacje gospodarcze w tworzeniu dogodnego forum dla sądów polubownych. Przykładem takiej organizacji była The London Corn Trade Association (LCTA). Kolejny rozdział (IV) dotyczy rozwoju prawa arbitrażowego we Francji od XVIII wieku do pierwszej połowy XX wieku. Autor dość dokładnie przedstawił ewolucję francuskich regulacji prawnych, zwracając uwagę na znaczenie sprawy Prunier oraz Dreyfus.

Druga część składa się również z trzech rozdziałów, z których pierwszy (rozdział V) został poświęcony głównie brakom w literaturze przedmiotu oraz potrzebom badawczym m.in. w dziedzinie historii sądownictwa arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu (International Chamber of Commerce, ICC). W kolejnym rozdziale (rozdział VI) autor przedstawił, jak kształtowały się stałe sądy polubowne oraz międzynarodowe regulacje prawne, ujednolicające międzynarodowe prawo arbitrażu handlowego. Następny rozdział (rozdział VII) poświęcił zaś historii Sądu Arbitrażowego działającego przy ICC.

Trzecia i ostatnia część omawianej książki składa się z czterech rozdziałów i dotyczy ewolucji arbitrażu od drugiej połowy XX wieku do czasów współczesnych. Pierwszy rozdział (rozdział VIII) poświęcony jest profesjonalizacji międzynarodowego arbitrażu handlowego, co ma stanowić jeden z elementów autonomizacji instytucji arbitrażu handlowego o charakterze transgranicznym. W drugim rozdziale (rozdział IX) tej części autor omówił rozwój i znaczenie dla arbitrażu handlowego *Lex Mercatoria*, a także narodziny francuskiej szkoły międzynarodowego arbitrażu. Dokonał przy tym analizy dorobku poszczególnych uczonych francuskich. Rozważania na temat francuskiej szkoły arbitrażu międzynarodowego kontynuował także w kolejnym rozdziale (rozdział X). Tę część pracy przeznaczył m.in. na przedstawienie stanowiska szkoły francuskiej na temat eksterytorialności arbitrażu czy wpływu dekolonizacji na arbitraż. Ostatni rozdział (rozdział XI) zawiera podsumowanie całego dzieła. Na uwagę zasługuje końcowa jego część ukazująca współczesne tendencje w międzynarodowym arbitrażu handlowym, który autor określił jako wiek zakłóceń (*The Age of Disruption*).

Za jedno z największych, jeśli nie największe osiągnięcie pracy należy uznać wyróżnienie w dziejach międzynarodowego arbitrażu handlowego trzech epok (er, wieków, *Ages*), tj. epoki aspiracji (*The Age of Aspirations*), epoki instytucjonalizacji (*The Age of Institutionalization*) i epoki autonomii (*The Age of Autonomy*).

Pierwsza epoka obejmowała okres od lat 80. XVIII wieku do lat 20. XX wieku. Pokrywała się z „długim wiekiem XIX”, tj. okresem od wielkiej rewolucji francuskiej (i wojen napoleońskich) do zakończenia I wojny światowej⁶. Czas ten charakteryzował się wzmożonym rozwojem międzynarodowych stosunków handlowych, rozbudową przemysłu oraz przemianami (społecznymi, gospodarczymi i politycznymi) opierającymi się na liberalnych (wolnościowych) ideach. W dziedzinie arbitrażu był to czas partykularyzmów prawa sądownictwa polubownego. Jak wskazał autor, cechowała go rosnąca świadomość co do „potencjału arbitrażu”⁷. W tym okresie z arbitrażu korzystały osoby fizyczne, zwłaszcza mężowie stanu (*statesmen*), ale także powstające organizacje przedsiębiorców. Metodą prowadzenia arbitrażu były *diplomatic negotiations*. Ponadto był to czas dominacji arbitrażu niezinstytucjonalizowanego, a więc arbitrażu *ad hoc*. Co ważne, właśnie w tym okresie (tj. na przełomie XIX/XX wieku) zaczęły następować istotne zmiany. Po pierwsze, powstawały stałe sądy polubowne funkcjonujące przy organizacjach gospodarczych, przede wszystkim izbach gospodarczych, ale także przy stowarzyszeniach kupieckich. Przykładem takich organizacji jest wspomniana Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu. Również na ziemiach polskich powstawały pierwsze stałe sądy polubowne, czego przykładem jest Sąd Polubowny przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie założony w 1853 r.⁸ Po drugie, powstawały pierwsze skodyfikowane źródła prawa arbitrażowego, jak angielski *Arbitration Act* z 1889 r.

Erę instytucjonalizacji wyznaczył autor na okres od lat 20. XX wieku do lat 50. XX wieku. Jako datę początkową można zatem przyjąć zakończenie I wojny światowej i powstanie Ligi Narodów, natomiast datą końcową jest przyjęcie konwencji nowojorskiej z 1958 r. o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych. To, co charakterystyczne dla tej epoki, to zdaniem autora powstawanie i funkcjonowanie stałych sądów polubownych o charakterze międzynarodowym. Tutaj za wiodący autor uznaje, w pełni słusznie, Sąd Arbitrażowy ICC w Paryżu, któremu poświęcił znaczną część swoich rozważań. Właśnie w tym okresie powstały dwa istotne źródła międzynarodowego prawa arbitrażowego: po pierwsze, protokół genewski z 1923 r. o klauzulach arbitrażowych, będący ważnym impulsem do unifikacji standardów arbitrażowych wśród państw-członków Ligi Narodów, w tym Polski⁹, po drugie, konwencja genewska z 1927 r. o wykonywaniu zagranicznych

⁶ Ibidem, s. 13. Autor nawiązał do określania zaproponowanego przez znanego brytyjskiego historyka Erica Hobsbawma.

⁷ Ibidem, s. 16.

⁸ W 1853 r. Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie przyjęła statut sądu polubownego. Zob. T. Korgol, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie w latach 1850–1939. Dzieje – ludzie – polityka gospodarcza*, Kraków 2003.

⁹ Z. Fenichel, *Znaczenie klauzul arbitrażowych genewskich*, „Palestra” 1932, t. 9, nr 3–10, s. 134–135.

wyroków arbitrażowych. Zdaniem Schinaziego był to okres „energii”, tj. szybkiego rozwoju arbitrażu handlowego¹⁰.

Trzeci okres to era autonomii, trwająca od lat 50. XX wieku do czasów współczesnych. Cechuje się funkcjonowaniem rozwiniętych instytucji arbitrażowych, powszechnym zastosowaniem arbitrażu w międzynarodowym obrocie gospodarczym, rozwiniętą doktryną prawa arbitrażowego oraz istnieniem wyspecjalizowanych prawników lub organizacji prawniczych (kancelarii prawnych) świadczących pomoc prawną w sporach arbitrażowych. Powstały wówczas szczegółowe regulacje dotyczące prawa arbitrażowego, którego autorami są nie tylko państwa, lecz także instytucje międzynarodowe, takie jak UNCITRAL czy Sąd Arbitrażowy ICC.

Przedstawiona przez Schinaziego periodyzacja oraz charakterystyka poszczególnych epok dziejów międzynarodowego arbitrażu handlowego zasługuje na uznanie. Oczywiście, zabieg ten może budzić zastrzeżenia z uwagi na to, że w każdej „epoce” można dostrzec wspólne cechy, np. powstawanie i funkcjonowanie stałych sądów polubownych, gdyż takowe były tworzone przed I wojną światową (w „erze aspiracji”). Jak wskazał Stanisław Kocot: „Sądy polubowne w niektórych gałęziach handlu międzynarodowego były stosowane już przed wojną w znacznej mierze. Szczególnie były one przyjęte przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Przemysłowców Bawełnianych, reprezentujące 10 krajów oraz stałe Biuro Międzynarodowego Kongresu Wydawców [...]”¹¹. Jednak podział taki wydaje się dogodny z uwagi na konstrukcję pracy, w której autor starał się przedstawić dzieje arbitrażu handlowego (okresu około 200 lat) w sposób ewolucyjny, zwracając szczególną uwagę na zmiany, jakie zachodziły w różnych aspektach międzynarodowego arbitrażu handlowego, takich jak źródła prawa, funkcjonowanie sądów polubownych czy stanowisko nauki. Ponadto uwzględnił pozaprawne czynniki, tj. zjawiska polityczne, społeczne czy gospodarcze. Na korzystną dla czytelnika i słuszną z naukowego punktu widzenia konstrukcję pracy zwróciła uwagę także jedna z recenzentek¹².

¹⁰ Jak pisze autor: „The Age of Institutionalization can be most aptly described as embodying the »energy aesthetic« in which the dominant concepts are those of »energy and its manifestations«, »change«, »transformative change«, »reform«, »progress«, »progressive legal change«. These concepts seem well suited to an age that was marked by the establishment of new arbitral institutions endowed with sophisticated arbitration regimes offering »the allure of change, movement, progress«”. M. Schinazi, *The Three Ages...*, s. 159.

¹¹ S. Kocot, *Sądy polubowne w stosunkach handlowych*, Warszawa 1927, s. 41.

¹² Jak wskazała Diane A. Desierto: „Notwithstanding its title, Dr. Mikael Schinazi’s book, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, is in no way a standard chronological history of international commercial arbitration, so much as it actually is a progressive legal history unravelling the pulse of ideas that gave international commercial arbitration its global ubiquity today. This book is a significant masterpiece of legal historiography, treading the interacting institutional, sociological, political, economic, and legal orders and practices within international commercial arbitration”. Zob. D.A. Desierto, *Mikael Schinazi, The Three Ages...*

Istotną część swego dzieła autor poświęcił historii Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu oraz działającego przy niej Sądu Arbitrażowego¹³. Omówił genezę powstania Sądu Arbitrażowego, zwracając uwagę na rolę, jaką w jego powstaniu i rozwoju odegrał włoski prawnik Roberto Pozzi. Przedstawiając ewolucję paryskiego Sądu Arbitrażowego, Schinazi nie ograniczał się jedynie do Sądu Arbitrażowego jako instytucji, tj. organu Międzynarodowej Izby Handlowej, lecz szerzej pojmował ten problem, wykorzystując przy tym termin „ICC Arbitration System”. Zwrócił uwagę na to, jak dużą rolę w ramach tego systemu odgrywały wypracowane przez ten sąd zasady postępowania arbitrażowego (*Rules of Arbitration*). Zostały one ogłoszone w 1923 r., a następnie były wielokrotnie nowelizowane, pierwszy raz w 1927 r.¹⁴ Warto zaznaczyć, że zasady arbitrażowe ICC stanowiły jedno z podstawowych źródeł międzynarodowego prawa arbitrażowego, będącego istotnym przykładem okresu „instytucjonalizacji” międzynarodowego arbitrażu handlowego, a następnie okresu autonomii. Autor szczegółowo omówił najważniejsze zagadnienia prawa arbitrażowego określone w regułach ICC, tj. miejsce prowadzenia postępowania, zasady prowadzenia postępowania, zasady powoływania arbitrów, koszty arbitrażu czy zasady wyrokowania. Ważnym elementem rozważań autora jest analiza orzecznictwa Sądu Arbitrażowego ICC, choć została ona ograniczona tylko do pierwszej połowy lat 20. XX wieku, oraz statystyki orzeczeń wydanych przez ten sąd. Ukazują one tendencję wzrostową w liczbie orzeczeń wydawanych przez Sąd Arbitrażowy ICC¹⁵.

Szkoda, że autor nie przeprowadził dokładniejszej kwerendy archiwalnej, lecz ograniczył swoje badania do wykorzystania raportów z działalności Sądu Arbitrażowego ICC z lat 1924–1926. Co prawda wskazuje, że sąd ten od 1923 r. (od powstania) do 2020 r. rozpatrzył 25 tys. spraw, jednak jest to informacja wysoce ogólna i powszechnie dostępna¹⁶. Rozszerzenie pracy i wykorzystanie metody statystycznej pozwoliłoby na pełniejsze zrozumienie, na ile arbitraż ICC był stosowany w okresie międzywojennym i później. Korzystnie uzupełniłoby to poglądy autora o rosnącym znaczeniu arbitrażu opartego na „systemie ICC”. Choć autor nie przywołał szczegółowych danych na temat liczby spraw rozpatrywanych przez Sąd Arbitrażowy ICC, to analizuje orzecznictwo tego sądu, w szczególności to, co było przedmiotem sporów arbitrażowych. Ponadto wskazał, kto początkowo (w 1923 r.) sprawował funkcję stałych arbitrów ICC. Mianowicie byli to przedstawiciele 16 państw, w tym Polski, którymi byli: Władysław Teodor Kisiel-Kieślński, Bogusław Herse, Jerzy Zdziechowski, Maurycy Poznański i Jan Zarański. Co ciekawe, tylko jeden z polskich członków Sądu Arbitrażowego ICC był prawnikiem (Jan Zarański, ekspert

¹³ M. Schinazi, *The Three Ages...*, s. 1–30.

¹⁴ Ibidem, s. 159.

¹⁵ Ibidem, s. 179.

¹⁶ Ibidem, s. 2. Zob. *ICC International Court of Arbitration*, <https://iccwbo.org/dispute-resolution/dispute-resolution-services/icc-international-court-of-arbitration/> [dostęp: 1.09.2024].

w dziedzinie prawa górniczego). Większość stanowili przedstawiciele organizacji przedsiębiorców (przemysłowców, kupców). Podobne sylwetki arbitrów można dostrzec wśród przedstawicieli innych państw. Wskazywanie jako arbitrów rekomendowanych osób niebędących prawnikami, tj. przedstawicieli danej branży (kupców, przemysłowców, inżynierów itd.), było charakterystyczne dla tego okresu (tj. pierwszej połowy XX wieku). To samo można powiedzieć o arbitrach rekomendowanych Sądu Arbitrażowego Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie¹⁷.

Historia arbitrażu handlowego jest związana z historią gospodarczą i społeczną, dlatego autor słusznie w swojej pracy kładzie nacisk na powstawanie samorządu gospodarczego, a konkretniej izb gospodarczych zrzeszających przedsiębiorców. Oprócz samorządu gospodarczego ważną rolę w arbitrażu odgrywa *lex mercatoria*, co również znalazło odzwierciedlenie w omawianej publikacji.

Autor poprawnie wykorzystał literaturę przedmiotu, zwłaszcza publikacje francuskich, angielskich i amerykańskich badaczy. W dużej mierze wynika to z ograniczenia pracy głównie do francuskich regulacji prawnych. Choć jest to uzasadnione wielkim znaczeniem francuskiej nauki i Sądu Arbitrażowego ICC w Paryżu, to dla pełnego zrozumienia istoty ewolucji międzynarodowego arbitrażu warto spojrzeć szerzej i uwzględnić historię sądów arbitrażowych w innych państwach (np. sądów niemieckich, szwajcarskich, holenderskich czy szwedzkich). Brak większych badań prawnoporównawczych przy omawianiu zagadnienia międzynarodowego arbitrażu handlowego, a więc tematu z natury komparatystycznego, stanowi istotną wadę tej pracy.

Podsumowując, monografia Mikaëla Schinaziego stanowi cenne dzieło wypełniające lukę badawczą w światowej literaturze. Choć praca ta może budzić wątpliwości co do zakresu poruszanych i pominiętych przez autora tematów, to jej treść w istocie odpowiada tytułowi. Autor wykorzystał w pracy nie tylko publikacje naukowe, lecz także inne źródła, zwłaszcza orzecznictwo sądów polubownych na czele z Sądem Arbitrażowym ICC, zajmującym w omawianej pracy szczególne miejsce. Dzieło to stanowi więc lekturę obowiązkową nie tylko dla historyków prawa interesujących się dziejami szeroko pojętego sądownictwa polubownego, lecz także dla dogmatyków prawa arbitrażowego, zwłaszcza międzynarodowego arbitrażu handlowego. Ma ono bowiem tę zaletę, że przedstawia dzieje transgranicznego arbitrażu handlowego w sposób ewolucyjny, poruszając też bardziej współczesne problemy sądownictwa polubownego. Choćby dlatego powinno spotkać się z zainteresowaniem szerokiego kręgu znawców prawa arbitrażowego.

¹⁷ Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Zespół Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie 1944–1950, sygn. 395: Członkowie Sądu Arbitrów przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, s. 2.

BIBLIOGRAFIA**Źródła archiwalne**

Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Zespół Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie 1944–1950, sygn. 395.

Opracowania

Berkeley R., *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „The Australian Year Book of International Law Online” 2024, vol. 41, s. 364–373.

Desierto D.A., Mikael Schinazi, *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „The American Review of International Arbitration” 2023, t. 33, s. 180–186.

Fenichel Z., *Znaczenie klauzul arbitrażowych genewskich*, „Palestra” 1932, t. 9, nr 3–10, s. 132–137.

Kocot S., *Sądy polubowne w stosunkach handlowych*, Warszawa 1927.

Korgol T., *Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie w latach 1850–1939. Dzieje – ludzie – polityka gospodarcza*, Kraków 2003.

Mustill L., *The History of International Commercial Arbitration. A Sketch* [w:] L.W. Newman, R.D. Hil (red.), *The Leading Arbitrators's Guide to International Arbitration*, New York 2008.

Schinazi M., *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, Cambridge Studies in International and Comparative Law, nr 163, Cambridge 2021.

Sharpe J.K., *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, „ICSID Review – Foreign Investment Law Journal” 2023, t. 38, nr 2, s. 490–496.

Szumański A. (red.), *System Prawa Handlowego*, t. 8: *Arbitraż handlowy*, Warszawa 2015.

Źródła internetowe

<https://iccwbo.org/dispute-resolution/dispute-resolution-services/icc-international-court-of-arbitration/>

<https://www.cambridge.org/it/universitypress/subjects/law/international-trade-law/three-ages-international-commercial-arbitration?format=HB>

FROM THE HISTORY OF ARBITRATION

MIKAËL SCHINAZI, *THE THREE AGES OF INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION*.
CAMBRIDGE STUDIES IN INTERNATIONAL AND COMPARATIVE LAW, NO. 163,
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, CAMBRIDGE 2021, PP. 400

Abstract

The history of international commercial arbitration has not been of particular interest to researchers hitherto. This research gap is largely filled by Mikael Schinazi's monograph entitled *The Three Ages of International Commercial Arbitration*, which was published in the

Cambridge Studies in International and Comparative Law series by Cambridge University Press in 2021. The article periodizes the history of international commercial arbitration and distinguishes three eras: “the Age of Aspiration,” which was characterized by the particularism of arbitration law and the emergence of the first permanent arbitration tribunals; “the Age of Institutionalization,” which saw the emergence of international sources of arbitration law; and “the Age of Autonomy,” in which the specialization of arbitration as a method of dispute resolution took place. The article employs scientific literature and historical sources, such as the judicial decisions of the courts of arbitration. The International Chamber of Commerce Court of Arbitration in Paris, one of the oldest and largest arbitration tribunals in the world, is a special place for M. Schinazi. The author's work is interdisciplinary, as it touches on economic and social history in addition to the legal (historical and legal) issues, which makes it an important reading material in the field of history and dogmatics of arbitration law.

Keywords: legal history, arbitration, international commercial arbitration, evolution of arbitration, International Chamber of Commerce Court of Arbitration in Paris

